

Notícies

Espai dedicat a divulgar novetats de caire lingüístic i cultural d'interès general

«Antoni Maria Alcover: l'honor de les paraules». Exposició

El 23 d'octubre, dins el marc dels actes de l'Any Alcover 2012, en el 150 aniversari del seu naixement i el 50è aniversari de la finalització del *Diccionari Català-Valencià-Balear*, va tenir lloc a la capella de la Misericòrdia la inauguració de l'exposició «**Antoni Maria Alcover: l'honor de les paraules**», organitzada per la Vicepresidència de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell de Mallorca.

Emmarcat en les activitats de l'Any Alcover 2012, també tingué lloc un cicle de conferències: «Mossèn Alcover: un savi polivalent i un home de combat», a càrrec del doctor Joan Miralles; «Fantasia i màgia de les rondalles», a càrrec de Magdalena Gelabert, directora gerent de la Institució Pública Antoni Maria Alcover; i «Com una rondalla (el treball i la vida de mossèn Alcover)», a càrrec de l'escriptor Gabriel Janer Manila, també comissari de l'exposició.

Hem sentit a dir afirmacions molts diverses sobre la llengua catalana, de vegades, en un sentit poc positiu: que es parla poc, que no pot ser llengua oficial d'Europa, que no pot ser llengua vehicular de l'educació, que ningú no llegeix en català, que no serveix per informar-se, que no s'utilitza a Internet... Però, les xifres que us donam a continuació són una mostra que aquestes percepcions sobre la nostra

Acorar. Teatre

Dia 3 de gener de 2013, dirigida per Rafel Duran i amb text i interpretació de l'actor Toni Gomila, es representarà *Acorar* al Teatre de Manacor. Aquest espectacle de Produccions de Ferro és una reflexió sobre la identitat col·lectiva dels mallorquins, sobre què és allò que ens defineix. Toni Gomila utilitza el monòleg per fer un discurs ple de lucidesa, crítica i ironia.

El text pren per excusa narrativa la descripció d'una jornada de matances a Mallorca. El títol de l'espectacle fa referència a la feina d'acorar, matar el porc traspasant-li el cor.

D'ençà que es va estrenar el 2011, *Acorar* ha rebut diversos premis i reconeixements, entre els quals hi ha els de millor actor, director i espectacle, concedits per l'Associació de Teatres i Auditoris Públics de les Illes Balears.

L'ús social de la llengua catalana Falses percepcions

llengua no es corresponen amb la realitat:

- 9.659.000 persones parlen català.
- El català és la 14a llengua més parlada d'Europa.
- Més del 80% de la societat dona suport al sistema educatiu d'immersió lingüística.

- 1.000.000 de persones llegeix premsa en català i més de 2.000.000 d'oients escolten ràdio en català.
- És la 8a llengua d'Internet.

També hem sentit a dir que el català s'imposa, però les lleis específiques o les mesures polítiques per regular els usos lingüístics (administració, educació, justícia, radiodifusió i comunicació audiovisual, etiquetatge, senyalització...) són molt habituals. A l'Estat espanyol, més de 500 disposicions legals regulen l'ús del castellà, però en canvi, els intents de regular els usos lingüístics de la llengua catalana topen amb oposicions.

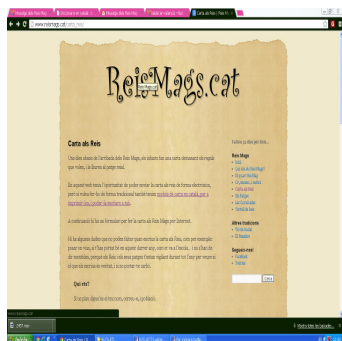
Per acabar de desactivar falses percepcions o falsos estereotips sobre la llengua catalana, convé recordar, d'una banda, que el català va ser de les primeres llengües utilitzades per fer ciència i filosofia i que, actualment, els seus recursos lingüístics i estudis sobre gramàtica, lexicografia, dialectologia, terminologia, història de la llengua i onomàstica són comparables i, en alguns casos, molt superiors, als de les grans llengües romàniques. D'altra banda, hi ha textos escrits i literaris en català ininterrompudament des del segle XII. I, actualment, es publiquen més de 8.000 títols en català.

Apunts

Falsos sinònims

De vegades, els parlants fan servir paraules pensant que són sinònimes, és a dir, que tenen el mateix significat, però en realitat són interferències d'altres llengües, com ara, el castellà. Analitzem-ne alguns casos.

soterrani	subterrani -ània
<i>adj.</i> Subterrani -ània <i>nom</i> Habitació, espai, recinte, d'un edifici, situat per sota de la rasant del carrer. <i>S'amaga al soterrani.</i>	<i>adj.</i> Que està sota terra. <i>És una claveguera subterrània o soterrània.</i>
fons	fondo / fondo -a
<i>nom</i> Part inferior d'un recipient, d'una cavitat. <i>El fons d'un pot o d'un problema. Els fons d'inversió.</i>	<i>adv.</i> Amb profunditat. <i>Respirar fondo.</i> <i>adj.</i> A un nivell molt per sota del de la superfície general. <i>Un plat fondo.</i>
posta	posada
<i>nom</i> Acció de pondre o pondre's; l'efecte. <i>A posta de sol. La posta d'ous.</i>	<i>nom</i> Acció de posar; l'efecte. <i>Posada en marxa d'un projecte, posada en escena, posada en comú.</i>
nombre	número
<i>nom</i> Quantitat comptable indeterminada; resultat de comptar les coses que formen un agregat, i ens abstracte que resulta de generalitzar aquest resultat. <i>Un gran nombre de convidats. Els descontents són en petit nombre. Nombre senar o imparell, fraccionari, cardinal, decimal...</i>	<i>nom</i> Nombre amb què una persona o cosa és designada dins una sèrie o col·lecció; part d'un espectacle; edició d'una publicació, etc. <i>Visc al número 7. Pàgina número 8. Número de loteria. Un número de circ. El número 5 del butlletí Inform@at.</i>

Escriuiu la carta als Reis

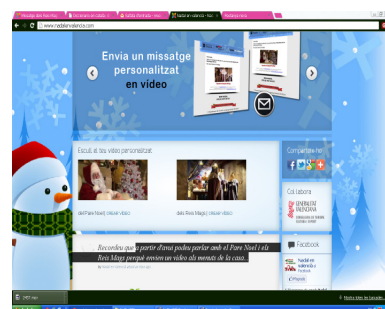
http://www.reismags.cat/carta_reis/

Heu estat bons al·lots? En aquest web teniu l'oportunitat d'enviar la carta als reis de forma electrònica, però si voleu fer-ho de forma tradicional també hi trobareu models de carta en català per imprimir-los i poder-la escriure a mà. Els Reis i els seus patges us han vigilat tot l'any per veure si el que els escriuiu és veritat. No deixeu que us duiguin carbó.

Rebeu un missatge dels Reis

<http://nadalenvallencia.com>

«Tenim un missatge en vídeo per a tu, que et fan arribar **Ses Majestats els Reis Mags d'Orient**». Així comença el missatge que poden rebre els menuts de la casa. A partir d'avui podeu parlar amb el Pare Noel i els Reis Mags perquè envïin un vídeo personalitzat als nins i nines que més estimau. Aquest Nadal, sorpreneu-los!

El camí de les paraules

Nadal és la festa commemorativa del naixement de Jesucrist, que se celebra el dia 25 de desembre, però, sabíeu que aquesta paraula també vol dir 'egoista dissimulat; persona que amb aparença d'innocent procura per ell i no pels altres'? Aquesta accepció de *nadal* segurament prové de **pardal**, modificat per eufemisme: com que *pardal* en mallorquí és una paraula malsonant, s'ha cercat una manera de desfigurar-la i s'ha adaptat a un altre mot acabat en *-al* (en aquest cas, *nadal*) tal com altres expressions indecoroses s'han transformat en paraules semblants (*collons* en *cobrombos...*).

Les festes de Nadal comencen el 24 de desembre (dissabte de Nadal) amb les **matines**, missa que se celebra a la mitjanit. L'endemà és la **segona festa**, que no és de precepte, però se celebra generalment amb el descans i amb bones menges.

El costum de fer un **betlem** és un dels més típics de les festes nadalenques. Els **dolços** de Nadal són principalment el torró i les coques; a les Balears es coneixen també les neules, la pasta real (d'ametlla i sucre) i, a Menorca, el cuscussó; a València fan coques, pastissets de glòria, casques i, a alguns pobles, ensucrat (de roses de dacs).

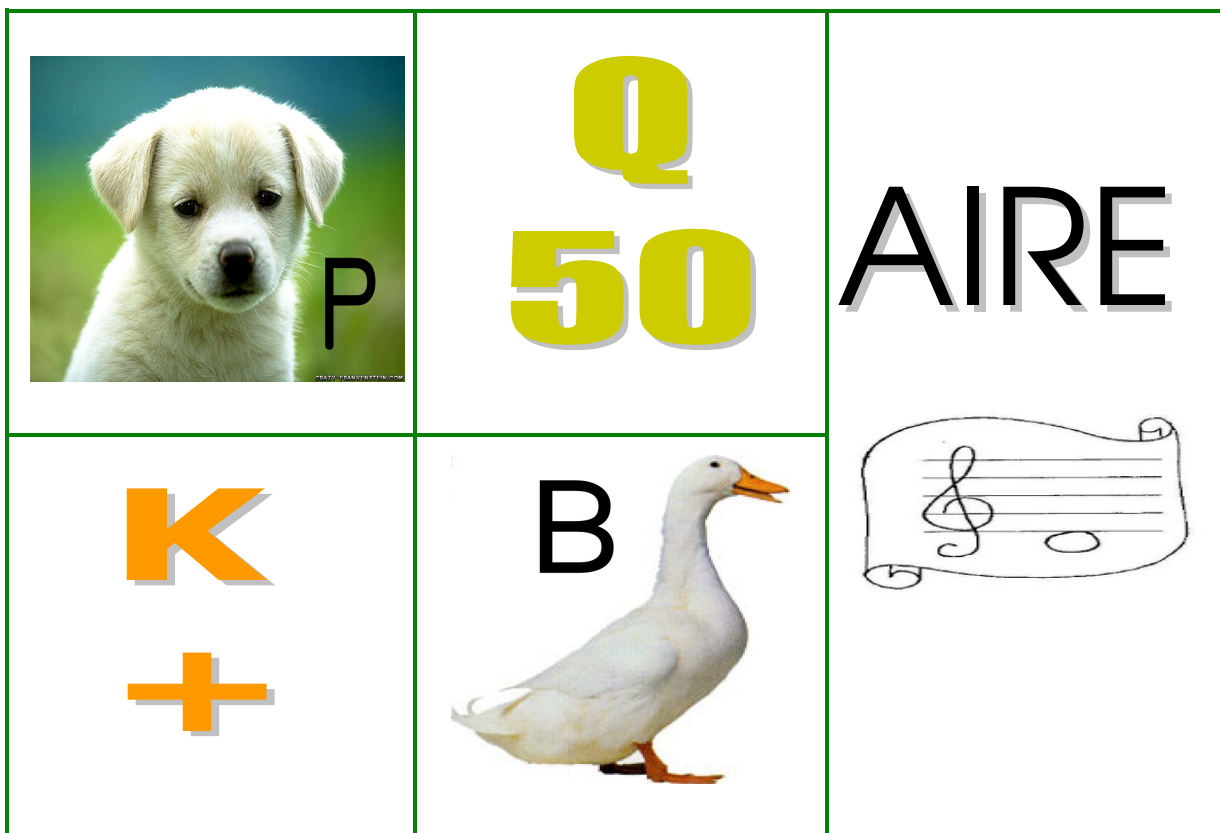
Propostes

Fa temps que vàreu estudiar català i voleu reciclar-vos? Preparaui les proves de llengua catalana de les convocatòries de gener i maig de 2013 pel vostre compte? Us proposam una nova oferta formativa: un microcurs de 8 hores per posar-vos al dia! Podreu triar entre un microcurs d'ortografia, de pronoms febles, d'expressió oral o d'expressió escrita... Per a més informació, telefonau al 971 761 301 o consultau el lloc web <http://www.paraula.cat/>.

Jocs de llengua

Endevinau quines parts del cos amaguen aquestes imatges?

Solució: cap, cul, ventre, cames, boca

Recordau que, com a treballadors del Consell de Mallorca, teniu a la vostra disposició el Servei de Normalització Lingüística per resoldre els vostres dubtes lingüístics i per corregir els textos escrits que origineu en la vostra feina diària. També us podeu assessorar sobre els vostres drets lingüístics. Hi podeu contactar per telèfon (971 219 581) o bé per correu electrònic (nlinguistica@conselldemallorca.net).

Consell de Mallorca

Vicepresidència de Cultura, Patrimoni i Esports

gener-març 2013 Llar dels Ancians
Butlletí núm. 5

Dipòsit legal: PM 1762-2011